

## KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Srzodę dnia 10 Maja r. s. 1833 Roku.

## WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg d. 1 maja.

Przez N. y w y ż s z e dyplomata n. y ł a s k a w i e y m i a n o w a n i K a w a l e r a m i O r d e r o w: S. W ł o d z i m i e r z a 1 g o s t o p n i a W i e l k i e g o k r z y ż a, W i c e - A d m i r a ł, N a c z e l n i k G ł o w n e g o S z t a b u M o r s k i e g o J. C. M. X i a ż e M e n s z y k o w (21 k w.). S. S t a n i s ł a w a 1 g o s t o p n i a, L a n d s g e w d i n g g u b e r n i i T a w a s t h u s k i e y i R z a d z c a K a n c e l l a r y i R a d y W o y s k o w o - S z k o l n y c h z a k ł a d o w, R z e c z y w i s t y R a d z c a S t a n u M a r t i n o w (2 i 4 k w i e t n i a); t e g o ż 2 g o s t o p n i a: R z e c z y w i s t y R a d z c a S t a n u W i c e - D y r e k t o r D e p a r t a m e n t u m e d y c z n e g o M i n i s t e r y u m W o y s k o w e g o B u t k o w; 5 y k l a s. W i c e D y r e k t o r D e p a r t a m e n t u a u d y t o r y a t s k i e g o W i s z n i a k o w; R z e c z y w i s t y R a d z c a S t a n u s t a r s z y u r z e d n i k w ł a s n e y k a n c e l l a r y i J. C. M. C h a n y k o w (1 g o k w.); P ó ł k o w n i k, z n a y d u j a c y s i ę p r z y W a r s z a w s k i m W o j e n n y m G u b e r n a t o r z e d o o s o b n y c h p o l e c e n i Ł a c h m a n i P ó ł k o w n i k s p r a w u j a c y o b o w i a z k i W o j e n n e g o J e n e r a ł - P o l i c m e y s t r a i J e n e r a ł G e w a l d y g e r a A r m i i D z i a ł a j a c e y, K o r p u s u Z a n d a r m ó w S t o r o ż e n k o. (R. I.)

— P r z e z r o z k a z y d z i e n n e C E S A R S K I E 27 z. m. P o d p u t k o w n i k b y ł e y o s i e d l o n e y b r y g a d y g r e n a d y e r ó w a r t y l l e r y i S u s t o w, m i a n o w a n y D o w ó d z c ą M o d l i Ń s k i e y a r t y l l e r y i s k i e y z a ł o g i i t a m e c z n y c h p a r k ó w.

— R z e c z y w i s t a R a d c z y n i S t a n u S u c h a r e w a, z a g o r l i w o ś ć w c z a s i e s p r a w o w a n i a o b o w i a z k o w P r e z y d e n t k i R a d y T o w a r z y s t w a P a t r y o t y c z n e g o w c z a s i e n i e o b e c n o ś c i X ł n y G a l i c y i, o t r z y m a ł a o d N. P a n i p o d d. 16 s t y c z n i a b. r. ł a s k a w y R e s k r y p t.

— U k a z y C E S A R S K I E. D o R z a d z a j a c e g o S e n a t u. 28 g r u d n i a 1832 r. Z a t w i e r d z o n e z o s t a j ą d l a p o d d a n y c h C E S A R S T W A w y z n a n i a E w a n g e l i c k o - l u t e r a Ń s k i e g o u ł o ż o n e p r z e z o d d z i e l n y K o m i t e t: 1) N o w a U s t a w a k o ś c i o ł o w E w a n g e l i c k o - l u t e r a Ń s k i c h w R o s s y i; 2) U z u p e ł n i a j a c a t a k o w ą u s t a w ę I n s t r u k c y a (H a k a z ą) D u c h o w i e Ń s t w u i Z w i e r z c h n o ś c i o m t y c h k o ś c i o ł o w i 3) O g ó l n a a g e n d a o b r z ą d k ó w k o ś c i e l n y c h E w a n g e l i c k o - l u t e r a Ń s k i c h. N o w a t a u s t a w a z n o s i t a k w s z e l k i e d o t y c z a s o w e w t y m p r z e d m i o c i e u r z ą d z e n i a, j a k o i s ą d o w n i c t w a i u r z ę d y d u c h o w n e, p r z e z n i ę n i e o b i ę t e.

Z o s t a j ą m i a n o w a n i: 2 h. m. J e n e r a ł p i e c h o t y J e n. A d j u t. C h r a p o w i c h i C z ł o n k i e m R a d y W o j e n n e y. D o w o d z a c y d y w i z y a m i o d w o d o w e m i 2 g o i 3 c i e g o k o r p u s u p i e c h o t y J e n e r a ł p o r u c z n i k P o t u j e k t o w 1, C z ł o n k i e m A u d y t o r y a t u J e n e r a ł n e g o — 8 h. m. l i c z a c y s i ę w a r t y l e r y i J e n. P o r u c z n i k E u l e r, W i c e D y r e k t o r e m D e p a r t a m e n t u A r t y l l e r y i n a m i e y s c e u w o l n i o n e g o o d s ł u ż b y J e n. M a j o r a F a d i e j e w a — O r d y n a t o r W a r s z a w s k i e g o ł a z a r e t u w o y s k o w e g o S z t a b s l e k a r z J a r o c k i, A s s e s s o r e m K o l l e g i a l n y m.

D o K a p i t u ł y O r d e r ó w.

Z o s t a j ą m i a n o w a n i K a w a l e r a m i o r d e r ó w: S. W ł o d z i m i e r z a 3 c i e y k l a s s y: z a g o r l i w ą s ł u ż b ę: C z ł o n e k C E S A R S K I E g o S e n a t u F i n l a n d y i R a d z c a S t a n u d e l a C h a p e l l e; t e g o ż o r d e r u 4 t e y k l a s s y, 28 m a r c a, z o s t a j a c y p r z y d u c h o w n e y m i s s y i w P e k i n i e J e r o m o n a c h i A b b a k u m. — S. A n n y 2 k l a s., 31 m a r c a: N a c z e l n i k o d d z i a ł u D e p a r t a m e n t u a r t y l l e r y i 5 t e y k l a s s y K a r l e w i c z; t e g o ż o r d e r u 3 c i e y k l a s s y, 2 k w i e t n i a: D o w ó d z c a W o ł y Ń s k i e y b r y g a d y c e l n e y s t r a ż y P o d p ó ł k o w n i k B u z o w s k i; G u b e r n i a l n y K o n t r o l e r M o h y l e w s k i, 7 m e y k l a s s y P i e c z k o w s k i, i t a m e c z n y S k a r b n y G u b e r n i a l n y R a d z c a H o n. S m a r o w s k i. — 8 k w i e t n i a, z a r z ą d z a j a c y z a k ł a d a m i H r a b i S t r o g a n o w w P e r m s k i e y G u b e r n i i, S z y c h t m e y s t e r 13 k l a s. S p a k o w, k t ó r e g o

s t a r a n i e m 3,200 o d s z c z e p i e Ń c ó w, w t y c h d o b r a c h z a m i e s z k a ł y c h, n a w r ó c i ł o s i ę n a w i a r ę p a n u j a c ą.

R o z k a z y C E S A R S K I E, o z n a y m i o n e R z a d z. S e n a t o w i p r z e z P. M i n i s t r a S p r a w i e d l i w o ś c i:

1) 10 k w i e t n i a. N A Y J A Ś N I E Y S Z Y C E S A R Z J m ó, d o z w o l i w s y P P. J e n e r a ł - F e l d m a r s z a ł k o w i X i ę c i u W a r s z a w s k i e m u, H r a b i P a s k i e w i c z o w i E r y w a Ń s k i e m u i W i c e - K a n c l e r z o w i, H r a b i N e s s e l r o d e, p r z y j ą c i n o ś i ę n a d a n y i m w r o k u 1828 o d N. S z a c h a P e r s k i e g o o r d e r L w a i S ł o Ń c a p i e r w s z e g o s t o p n i a, z p r a w e m p r z e c h o d z e n i a t e y o z d o b y n a p o t o m s t w o p ł e c i m ę z k i e y, 7 g o k w i e t n i a r a c z y ł z a t w i e r d z i ę t a k o w e p r a w o. — 2) 12 t e g o ż m. N A Y J A Ś N I E Y S Z Y P A N, r o z k a z a ł p r z e n i e ś ć S e n a t o r ó w, R a d z c ó w T a y n y c h: B o h d a n o w s k i e g o, z 3 g o o d d z. 5 g o D e p a r. d o 7 g o D e p a r t a m e n t u, a D e s b o u t, z t e g o o s t a t n i e g o d o 4 g o o d d z. 5 g o D e p a r t. R z a d z a j a c e g o S e n a t u.

P r z e z P. Z a r z ą d z a j a c e g o M i n i s t e r s t w e m O ś w i e c e n i a: O t r z y m u j ą u w o l n i e n i a, n a w ł a s n e p r o ś b y: 10 k w i e t n i a. Z o s t a j a c y p r z y W i l e Ń s k i m K o m i t e c i e C e n z u r y, d o x i ą g h e b r a y s k i c h, N e ũ m a n n a, i 14 t e g o ż m. C e n z o r o w i e P e t e r s b u r s k i e g o K o m i t e t u C e n z u r y, P r o f e s s o r o w i e t u t e y s z e g o U n i w e r s y t e t u: R a d z c a S t a n u B u t y r s k i, i R a d z c a K o l l e g i a l n y S ę k o w s k i; n a m i e y s c e t y c h d w ó c h o s t a t n i c h m i a n o w a n i. P r o f e s s o r R. S t a n u C h a r m o y, i A d j u n k t P r o f e s s o r N i k i t e n k o. (T. P.)

— D. 26 k w i e t. w y j e c h a ł z t u t e y s z e y s t o l i c y d o D r u ż n o s e ł j a, J e n e r a ł - M a r s z a ł e k P o l n y, H r a b i a W i t g e n s t e i n.

— J e n e r a ł - A d j u t a n t, H r a b i a O r ł o w, d. 20 z e s ł z e g o k w i e t. z p o m y ś l n y m w i a t r e m w y j e c h a ł z O d e s s y d o K o n s t a n t y n o p o ł a, n a k o r w e c i e P e n d a r a k l i a, p r z e p o w a d z a n e y o d s t a t k u p a r o w e g o H r o m o Ń s i e c. (G. S. P.)

— Z O d e s s y d o n o s z ą p o d 19 k w i e t.: „S z y p r o w i e d w ó c h n o w o p r z y b y ł y c h d o p o r t u n a s z e g o z K o n s t a n t y n o p o ł a S a r d y Ń s k i c h o k r ę t o w k u p i e c k i c h, u d z i e l i l i w i a d o m o ś ć, ż e 12 g o k w i e t. s p o t k a l i o n i n a c i a ś n i n i e K o n s t a n t y n o p o ł i t a Ń s k i e y e s k a d r ę K o n t r. A d m i r a ł a S t o ż e w s k i e g o, z p i ę c i ą n a l ę ż a c e m i d o n i e y s t a t k a m i t r a n s p o r t o w e m i. (P. P.)

W a r s z a w a d n i ą 10 m a j a.

D n i a 6 h. m. o d b y ł o s i ę p u b l i c z n e p o s i e d z e n i e B a n k u P o l s k i e g o, k t ó r e J. W. R a d c a S t a n u M o r a w s k i, P r e z e s D y r e k c y i G ł o w n e y T o w a r z y s t w a K r e d y t o w e g o Z i e m s k i e g o, p r z e w o d n i c z a c y p u b l i c z n e m u p o s i e d z e n i u B a n k u P o l s k i e g o, w z a s t ę p s t w i e D y r e k t o r a G ł o w n e g o, P r e z y d u j a c e g o w K o m i s s y i R z ą d o w e y P r z y c h o d o w i S k a r b u, n a s t ę p u j a c ą o t w o r z y ł m o w ą:

„W w y r ę c z e n i u D y r e k t o r a G ł o w n e g o, P r e z y d u j a c e g o S k a r b o w i P u b l i c z n e m u, m a m z a s z c z y t u p r z e d z i ę c i w a s, ż e c e l e m d z i s i e y s z e g o z g r o m a d z e n i a s i ę n a s z e g o, j e s t w y s ł u c h a n i e p i ą t e g o z k o l e i s p r a w o z d a n i a z d z i a ł a Ń B a n k u P o l s k i e g o w u b i ę g ł y m r o k u 1832 g i m.

W y p a d k i n i e z b y t d a w n o z a s ł ę, a p r z e z s w e s k u t k i w d ł u g i e o c a s y p a m i ę t n e, w s t r z ą s n ą w s z y w p o d s t a w a c h k r e d y t, h a n d e l i p r z e m y ś ł, w y w r z e c k o n i e c z n i e m u s i a ł y s z k o d l i w y w p ł y w n a I n s t y t u c y ą, k t ó r a p o w ł ą c z n i e r. 1830 t r a f n o ś c i ą i s u m i e n n o ś c i ą d z i a ł a Ń s z y b k o w z r a s t a j a c, u ż y Ń n i a ł a i w z n o s i ł a l i c z n e g ą t ę z i e p o m y ś l n o ś c i o g ó l n e y.

Z e b r a n y m p r z e d r o k i e m w t ę m m i e y s c u, p r z e d s t a w i o n y b y ł o w o c p r a c B a n k u z r o k u 1831, i j a k o l w i e k r e z u l t a t a ó w c z e ś n e, n i e w y r ó w n y w a ł y o s i ą g n i ę t y m w l a t a c h p o p r z e d z a j a c y c h, n i e p o s p o l i t a z a s ł u g a B a n k u, u z n a n ą j u ż b y ł a w t ę m, ż e

mimo drażliwe położenie, świętobliwie zobowiązaniom swym zadość uczynił.

W sprawozdaniu za rok 1832, które niebawnie pod sąd wasz przedstawionem być ma, uyrzycie Panowie, że Bank Polski obok znakomitej korzyści numerycznej, tę ważniejszą jeszcze dla dobra publicznego osiągnął, że wszystkie odnogi swych działań, wypadkami wojny skrzepowane, do czynnego życia powróciły, i skutecznie wspierał jawne usiłowania Rządu, ku podgojeniu ran, przez wojnę i towarzyszące jej klęski krajowi zadanych.

W badawczém porównaniu sprawozdania z zięgami i inwentarzami, w ścisłym dochodzeniu, jak dalece Bank Polski, głównym celom zasadniczym swej ustawy odpowiedział, nie ujdzie zapewne troskliwej uwagi waszej, szanowni Kommissyi Umorzenia Członkowie, że całość długu krajowego, zaręczonego artykułem 17tym, taskawie nam nadanego Statutu Organicznego, dotąd jeszcze ustanowiona, i sposób spłacenia, wskazany nie jest.

Samo ogółowe nawet porównanie stanu skarbu publicznego i źródeł jego zasłku, w chwili wybuchu rewolucyi, z tym, w jakim wrócony został prawej władzy, już dostatecznie usprawiedliwić zdola dotychczasowe opóźnienie.

Ufni w oycowska nieczłowiekość Najjaśniejszego CESARZA i KRÓLA naszego, której już liczne dobrodzieiństwa zawdzięczamy, cieszymy się nadzieją, iż chwila ustalenia reszty długu publicznego, i wskazania środków stopniowego z dochodów Królestwa jej umarzania, nie będzie już nader odległą.

Począł nastąpić zdanie sprawy z czynności Bankowych z roku 1832. (G.W.)

#### Bank Polski

Podaje do wiadomości, że stosownie do przepisów postanowienia Królewskiego z dnia 2 lutego 1830 uskutecznione zostanie publiczne w obrotach gmachu bankowego na dniu 11 b. m. o godzinie 8 rano, spalenie biletów kassowych, z powodu zużycia, z obiegu wyjętych, za sumę 1.789.955 zł. pol. — W Warszawie dnia 7 maja 1833. Rada stanu prezes, (podp.) Lubowicki. — Sekretarz Ilny, (podp.) Hussmann.

Przy następie mającém publicznie w dniu 11 b. m. paleniu zużytych biletów kassowych, dopełnioném także będzie spalenie wykupionych przez Bank Polski wyłowionych obligacyi udziałowych z pożyczki 42.000.000 zł. pol. (G.C.)

#### N I E M C Y.

Monachium d. 21 kwietnia.

W Monachijskiej Gazecie Politycznej zawiera się artykuł następujący od brzegów Menu. „Ostatnie wypadki we Frankforcie, powinny zniszczyć całą wątpliwość o tem, że stronnicy rewolucyjnej partyi w Niemczech-Południowych, czyli — jak oni sami siebie z upodobaniem nazywają — Niemieccy liberaliści, służą tylko ślepe narzędziem dla tej propagandy, która rozszerza swoje działania z łona Francyi. Propaganda ta, która potrafiła przez zbiega francuzkiego rządzić w Belgium bez najmniejszej przyczyny rewolucyjnej, pobudzić Polskę do nierozsądnego przedsięwzięcia, wrzucić swą podpalającą głównię do łoch, i zamieszać Portugalię w wojnę z tłuściozami niemającą przytulku na ziemi; — pomimo wielokrotnych niepomysłnych pokuszeń, — nie może się jeszcze wyrzec swych zgubnych zamystów. W samej Francyi, gdzie wręście zaczynają już czuć przykrość ustawicznej niespokojności i niebezpieczeństwa, czuła się ona nie dość silną, do przedsięwzięcia nowej rewolucyi przemocą, z jakąkolwiek nadzieją skutku, i dla tego obróciła swe oczy na sąsiedzką ziemię. Dotąd Paryż zawsze przodkował w podobnych doświadczeniach, i powodzenia tamiecznych rewolucjonistów, zachęcały ich spółników w innych krajach do takichże przedsięwzięć; lecz na ten raz, francuzka propaganda, zaprobowała postąpić na odwrot, i ożwić przedsięwzięciwość swoich stronników (bar-

dzo już zmniejszonych i w liczbie i w sile), przez sprawienie buntu w Niemczech-Południowych. W przypadku dla niego pomyslności, process wytoczony przeciw gazecie *La Tribune*, zapewne powinien być posłużyć w Paryżu za powód do nowych scen krwawych; a wtedy rokoszanie, działając po obu stronach *Renu*, mogliby dawać jeden drugiemu pomoc. Partya Francuzka, nie mając cierpliwości oczekiwać od swojej, zowiącej się prawną, opozycyi, powolnego obalenia Rządu Lipcowego, mogłaby w tymże czasie skorzystać z dogodnego zdarzenia rządzenia nowej rewolucyi. Ale Rząd, dobrze znając niebezpieczeństwo swego położenia, i nieprzebierając w środkach do swojej obrony, wystawił przeciw republikaanom prawie niepokonane zawady. W tymże czasie, wszyscy Francuzi, którzy się mogli na jakiekolwiek narazić straty, a następnie pragnęli dla swego dobra utrzymania spokojności, dosyć jawnie okazali wstręt swój burzycielom. Dla ożwienia więc teyto Francuzkiej partyi, która czuła moc swoich przeciwników, a zatem nie odważała się działać, umysłili sprawić w obcym kraju trwogę, która miała pociągnąć wszystkich stronników rewolucyi, ożywić w nich mężstwo, podzielić i osłabić siły przeciwników, i przywieść do zamieszanie kierujących publicznemi sprawami. Widać, że plan zgubnego i nierozsądnego zamachu we Frankforcie zrodził się, nie w Niemczech. Sama tylko Francuzka niewiadomość, o niem nie wiedząca za granicami Francyi, i dla której Niemcy — pomimo widoków sławy, na nią rozciąganych — dotąd zostają nieznanym, jakby były jakąś nowo-odkrytą częścią Świata, — sama tylko zupełna niewiadomość wszystkich stosunków, mogła wpaść na myśl nierozsądną, że Frankfort, w czasie samego jarmarku, mógł posłużyć za pole rewolucyi, której skutki powinny być rozszerzyć się na większą część Niemiec, — że miewsco, w którym Seym Związkowy ma swoje obrady, dla tej samej przyczyny powinien być środkiem punktem, z którego, — po jego opanowaniu, — można było działać z władzą dyktatorską, na wszystkie, naokoło położone państwa, podobnie, jak z Paryża na Francję. Wiele innych okoliczności może także służyć dowodem, że Frankfortskie wypadki ukute były w Paryżu. Od dawnego już czasu i w wielu zdarzeniach napomykałismy, że liberaliści w Niemczech działają z poduszczania pewnych nie wielu osób we Francyi, i że po większej części Niemcy, służą im za narzędzie. Postrzeżenia francuzkich dzienników, w przeszłym roku, że wolność druku w Niemczech jest politycznym dziełem Francyi: gdyż służy za środek do wzmocnienia wpływu Francuzkich liberalistów na Niemcy; — Rozumowania gazet Francuzkich wszystkich partyj, przy wydaniu przez Seym postanowienia 28 lipca r. z. — Napoleonowska sztuka, do której uciekł się w Sierpniu roku zeszłego jeden z osiwiatych zarządów Cesarza dyplomatów, wykładając darowane w pomienioném postanowieniu mniejszym pannyjącym Xiążętom prawo zawierania umów, i napomykając, że Francya powtórnie gotowa przyjąć na siebie obowiązki protektorki; — nakoniec, w ostatnim czasie, nierozsądne rozumowania liberalistów francuzkich o rozpuszczeniu w Stuttgarcie i Kasselu Stanów Krajowych; dostatecznie dowodzą, że Francuzcy rewolucjonisci usilnie starają się zostawać w prostych związkach ze swoimi uczniami w Niemczech, i do jakiego stopnia je osiągli. — Godna uwagi, że człowiek podeszły w latach, jeden z naczelników rewolucyi, później przez nią odrzucony, wyobrażając w osobie swojej szaf dwóch części Świata, przepowiadał 30 Marca we Francuzkiej Izbie Deputowanych: „rychło i Niemcy, wygnani z politycznej przestępstwa, będą szukali gościnności we Francyi.“ — W Strażburgu w środkowych jeszcze dniach zeszłego miesiąca biegła pogłoska o powstaniu, które się okaże w okolicach Frankfortu i innych sąsiedzkich państwach, a w Bruxelli teraz nawet, podług najnowszych wiadomości, mówią, o republikańskich poruszeniach, które

będą przedsięwzięte w jednymże czasie z powstaniem w Paryżu — I dotąd starają się zrzucić w innych państwach Niemieckich także zamieszanie, jak we Frankforcie. Niezwłocznie po tych niespokojnościach puscili ponad Menem fałszywe pogłoski o pomyślnej rewolucyi w Paryżu, ażeby przez to pokrzepić mężstwo Niemieckich burzycieli i pobudzić ich do nowych przedsięwzięć. W *Giessen* z bojaźnią oczekiwano naruszenia powszechnej spokojności, które jednak skończyło się na nikczemnym zamordowaniu kilku pochołków policyjnych. Ucieczka Polskich wychodźców z Francuzkich deparcy, weyście ich z orężem do Szwajcaryi, dało powód francuzkiemu dziennikom liberalnym do różnych uwag, w których szczególnie wynoszą środki, użyte przez jednego Francuzkiego Deputowanego dla dowiedzenia się o planie tajemnej ucieczki. — Niemcy, którzy kilka lat przedtem już prześladowali, że wielka część liberalnych stronnictw działa pod kierunkiem Francuzkich rewolucjonistów, i że oni znowu zamyślają oddać Niemcy pod władzę Francyi; — sądzili bardzo sprawiedliwie. Nawet rozumowania Niemieckich liberalistów na zgromadzeniach Stanów Niemieckich przeciwko postanowieniu Seymu pod 28 czerwca z. r., na których oni nie zwracali najmniejszej uwagi na dobro oyczyzny, mieli jedynie za cel na nowo oddać Francuzom większą część państw, które składały dawniejszy Związek Reński, wzbudzić w gminie nienawiść i nieufność ku Związkowi z Niemieckimi Mocarstwami, i przez ten środek powtórnie uczynić Członków Związku Niemieckiego hołdownikami Francyi, jakimi już raz byli pod orężem despotycznego podbójcy. Kto zna Niemcy i ich stosunki, ten nie będzie się obawiał skutku tych starań; lecz ponieważ smutne uczucie obeymuje duszę, kiedy się pomyśli, że podrastające pokolenie, które powinno stanowić pociechę i nadzieję oyczyzny, zupełnie jest wprowadzone z prawdziwej drogi przez zwodzicieli, i nawet zdolne jest do naysłodszych przestępstw, co też stwierdziły rzeczą samą ostatnie wypadki we Frankforcie. Tym sposobem powolność ku osobom, które nań użyły swego wysokiego powołania — rozszerza prawdziwe oświecenie, było przyczyną wynikłych w lekkomyślnej młodzieży zgubnych marzeń; młodzież pogardziła wszystkie prawa, i zaczęła poczytywać morderstwa i zdradę oyczyzny, nie za przestępstwa nayokropniejsze, ale za dzieła naywiększe. Nie spółnicy rozruchów, ale ci, którzy je zrzadzają, powiedziano jeden pisarz, godni są naysłodszej kary; i dopóki moralna zaraza, pochodząca z drukowania książek i fałszywej nauki, nie będzie uważana za zbrodnię nayokropniejszą, póty nie można oczekiwać gruntownej poprawy teraźniejszego pokolenia. Ci, którzy będą obojętnymi świadkami rozszerzenia tego jadu, staną się naysłodszymi pierwszemi jego ofiarami. — Przyszłość byłaby bez nadziei, jeżeliby do uprzątnienia tego złego nie postanowiono przedsięwziąć środków surowych i mocnych. Ale bezpieczeństwo i obrona, do której ma prawo większa część obywateli spokojnych, niedomniennie potrzebują obmyślenia środków do wytepienia tej bezbożności, i do zerwania na zawsze tych nici, wiążących je z Francją. Zatem zaczęte przez Zwierzchność Frankfortską śledzenie, zdaje się nam niedostatecznym, i spodziewamy się, że w ciągu tego śledzenia, znajdzie się konieczność spólnego w tej rzeczy działania wszystkich Związkowych Rządów Niemiec.“ (P.P.)

#### S Z W A J C A R Y A . Bazyła dnia 23 kwietnia.

Mniemają z pewnością, że Sejm w Zurich, jeszcze się przed ukończeniem tego miesiąca rozeydzie, a to nie uchwalwszy żadnego postanowienia. (G.W.)

#### Zurich dnia 17 kwietnia.

Vorort wydał wczora do Kantonów pogranicznych okólnik, w którym dowodzi potrzeby przedsięwzięcia środków ostrożności tak, w celu

zabezpieczenia spokojności wewnętrznej Szwajcaryi, jako i jej neutralnego położenia, względem innych krajów. Zarazem komunikuje on jeszcze stanom krajowym list, otrzymany od P. Benst, półkownika straży wewnętrznej w Baden, z którego widać, iż półkownik ten posyłany był od rządu swojego w charakterze nadzwyczajnego kommissarza, do północnych granic Wielkiego Xięstwa, w celu przedsięwzięcia środków oparcia się wtargnieniu wyszłych z Francyi Polaków, i, że w tymże celu, wyciągniono wzdłuż granic kordon, którego weyście wzbronionem zostało każdemu z Polaków, nieopatrzonemu w pasport od poselstwa Pruskiego lub Rossyjskiego, w celu powrotu do oyczyzny.

— W radzie regencyi Kantonu Berneńskiego, za odebraniem pierwszej wiadomości o wtargnieniu Polaków, powzięto naprzód projekt opatrzenia ich w potrzebne na podróż pieniądze i przeprowadzenia niezwłocznie za granicę; większość jednakże oparła się temu wnioskowi, i dopiero po upływie dni kilku wydano rozkaz, ażeby wzbroniono weyścia do kantonu wszystkim innym, którzyby jeszcze nad granicę nadciągnąć mogli. Z niecierpliwością oczekują wszyscy, co kanton Berneński przedsięwzięcie ze 400 Polakami, którzy już się w nim znajdują.

— Według poczynionych przez władze miejscowe kantonu Berneńskiego rozporządzeń, emigranci Polscy rozkwaterowani tam zostali we trzech wioskach: Seigne-Légier, Montfaucon i Saint-Brès, leżących nad wielkim traktem z Bazylei. To miejsce pobytu, tak oddalone od granicy Neuchatel-skiej, wyznaczono im ze względów ku Rządowi Neuchatel-skemu.

— Piszą z Solury, iż władze tameczne otrzymały rozkaz wyprawiania z miasta przed upływem 24 godzin wszystkich Polaków, którzyby stawali się tam bez należytych papierów.

— Według wiadomości z Neuchatel z dnia 18 b. m. nowa kolumna Polaków, śpiesząca do Szwajcaryi drogą na Baume-les-Dames, zatrzymaną została przez oddział tamecznej gwardyi narodowej, który też zmusił ich do powrotu. Stykające się z kantonem Neuchatel-skim granice Francyi okryte są wojskami; i mocne oddziały piechoty liniowej stoją w Pontarlier, Mactean i t. d. (T.P.)

#### RZECZY NIDERLANDZKIE.

Haga d. 28 kwietnia.

W pierwszych dniach następującego miesiąca, nastąpi powszechna zmiana stanowisk wojska w obozie polnym.

Dnia 29 —

Hr. Limburg-Stirum, otrzymał polecenie udania się do Londynu, i pozostania tamże tak długo, jak zastępca pana Dedel przy konferencyi, dopóki ostatni nie przyjdzie do zupełnego zdrowia; otrzymał on nowe instrukcye, któreby mogły doprowadzić do przedugodnej konwencyi pomiędzy Holandją i Belgią, według wspólnego życzenia Anglii i Francyi, w nocy, z dnia 2 t. m. przez Xięcia Talleyrand i Lorda Palmerston wynurzonego, lecz ostateczny traktat pokoju chce nasz Król zawierać tylko z pełnomocnikami wszystkich pięciu Mocarstw, które od początku układów miały udział w konferencyi. W tej mierze przesłana będzie do Londynu właściwa deklaracya.

Bruxella d. 28 kwietnia.

Independant donosi: „Otrzymałszy pewniejsze objaśnienia we względzie wiadomości o rozwiązaniu Izby. Zdaje się, że dawni ministrowie pod tym tylko warunkiem zezwolą na dalsze pozostanie przy swych urzędach, aby czyniono nowe usiłowania do utworzenia innego gabinetu, i upraszali w tej mierze Króla, aby osobie, której już raz tę misję poruczono, udzielić obszerniejsze upoważnienie. (G.W.)

#### F R A N C Y A .

Paryż dnia 27 kwietnia.

Pewien młody literat z Marsylii, nazwiskiem

**Durand**, poczwarty raz otrzymał nagrodę za poe-  
zyą, został mianowany członkiem tameczney aka-  
demii. (G.W.)

**Journal des Debats** pisze, iż Minister woj-  
ny zajmuje się utworzeniem korpusu odwodowe-  
go; 70,000 ludzi z przeszłorocznego kontyngensu,  
których teraz do woyska zaciągają, mają pozos-  
tać w swoim domu, i tworzyć część rezerwy;  
oprócz tego, 100,000 ludzi ma być uwolnionych  
z armii czynney, a tak rezerwa wynosiłaby 170,000  
ludzi. (G.C.)

— Dnia 30 —

Rozporządzenie władzy w **Lugdunie**, zaka-  
zujące śpiewania na ulicach, sprawiło tam niespo-  
koyność; kilka gromad ludu przechodziło wie-  
czorem śpiewając różne pieśni. Po trzykrotném  
jednak prawném wezwaniu, gromada się przed  
woyskiem cofnęła, nie zrzadziwszy żadnych na-  
dużyć. (G.W.)

— Dnia 1 maja —

Wczoraj ofiarowano Królowi po ukończo-  
ney radzie ministeryalney, w imieniu posiadają-  
cych krzyże lipcowe, bardzo piękne drzewo po-  
marańczowe, jako dar na dzisiejszą uroczystość  
imienin Królewskich. O godzinie 6 wieczór, wy-  
konały kapele stojących na załodze w Paryżu pół-  
ków liniowych i gwardyi narodowej, kilka sztuk  
muzycznych, pod oknami Królewskiej sali ja-  
dalney.

Mianowany Francuzkim Posłem w Rio-Ja-  
neiro, Hr. Alexis St. Priest, opuścił wczoraj sto-  
licę, udając się na miejsce swego przeznaczenia.

W Chartres, Lugdunie i Tarascon zaszły za-  
burzenia, które jednak bez rozlewu krwi utłumio-  
ne zostały: wiele osób należących do niepokojów  
aresztowano. (G.C.)

#### ANGLIA.

**London** dnia 16 kwietnia.

**Courrier** pisze: „Jedno pismo niedzielne roz-  
syła wcale niestosowną wieść, że **P. Rothschild**  
zamierza udać się ze swą rodziną na stały ład. Kto  
tylko choć najmniey obeznany jest z stosunkami  
tego bankiera, łatwo przekona się, że wieść ta  
zupełnie jest fałszywą; owszem dowiadujemy się,  
że układa się właśnie względem zakupu wiel-  
kich dóbr ziemskich w Anglii, w których nay-  
starszy syn jego, stale chce zamieszkiwać.

— Dnia 1 maja. —

Xiąże Brunświcki przybył tu onegdaj w  
wieczór. Wczoraj po południu odwiedził oboje  
Królestwo w pałacu **St. James**; wieczorem był  
z niemi u stołu; między gośćmi na ten obiad  
zaproszonymi, znajdowali się Xiążęta: **Cumber-  
land**, **Sussex** i **Gloucester**.

W targu papierów okazała się dziś znowu  
niejaka ufność, od czasu, jak jest wiadomo, że  
Ministrowie nayusilniey chcą się sprzeciwić zna-  
cznemu niższeniu podatków; jednak nie spodzie-  
wają się jeszcze zupełnego bezpieczeństwa, ani  
z strony ministrów, ani od Izby Niższej, i z te-  
go powodu, zachodzi zawsze jeszcze obawa o  
przyszłość. W papierach zagranicznych, wczor-  
ay nie wiele było czynności; Belgijskie i Hol-  
lenderskie zostały niezmiennie, Portugalskie zaś  
nieco się podniosły. (G.W.)

Xiążęta **Lieven** i **Talleyrand** i Poseł Ba-  
warski **Baron Cetto**, mieli wczoray naradę z **Lordem  
Palmerston** w wydziale zagranicznym, a **Lord  
Althorp**, **P. J. Graham** i **P. J. Hobhouse** z Hra-  
bią **Grejem**, w wydziale skarbowym. (G.C.)

#### HISZPANIA.

**Madryt** dnia 15 kwietnia.

Dzisiejsza nadworna Gazeta zawiera w nad-  
zwyczajnym dodatku, dokładny opis uroczysto-  
ści, jakie się odbywały w tutejszey stolicy dnia  
21, 22 i 23 września 1789, podczas koronacyi  
**Karola IV** i równocześnie wykonania przysię-

gi hołdu dla **Xięcia Asturyi**, terazniejszego Króla.  
To opisanie wyjęte zostało z wychodzący tu wów-  
czas gazety **Mercurio de Espana**.

W wyższych i niższych towarzystwach pra-  
wie teraz o niczem inném nie mówią, jak tylko  
o uroczystościach, które się odbywać mają dnia  
20 czerwca r. b., jako w dniu, w którym nastą-  
pi wykonanie przysięgi hołdowniczey młodey  
**Xiężniczce Asturyi**. Urząd municypalny nie bę-  
dzie szczędził żadnych kosztów, aby się ta uro-  
czystość jak naywspanialey odbyła. Na wielkim  
rynku odprawi się walka byków według staro-  
dawnego obyczaju, przy której kilku dworzan  
chce mieć udział. Prawie wszystkie domy ozdo-  
bione będą chorągwiemi i kobiercami. (G.C.)

#### AUSTRIA.

**Wiedeń** d. 22 kwietnia.

Względem podróży **Cesarza Jmci** do **Pragi**,  
nie teraz nie słyhać. Mówią teraz, że **Karol X**,  
z swą rodziną rzeczonoego miasta nie opuści. (G.W.)

— Dnia 29 —

Do poselstwa Francuzkiego przybył kuryer,  
który dnia 17 b. m. opuścił **Konstantynopol**. Miał  
przywieźć **Sultański hatli-szeryff**, w którym ogło-  
szony jest pokój z **Mehemedem-Alim**. Do tutej-  
szego Rządu, jak i do innych poselstw, akt ten  
nie został nadesłany. Wątpią przeto o jego i-  
stnieniu: zbyt on jest ważny, aby nie miał być  
kuryerami rozesłany, lubo pokój zdaje się być  
na **Wschodzie** niechybnym.

— Dnia 30 —

List handlowy, sztafetą z **Konstantynopola**  
daty 17 b. m. odebrany, donosi: „Możemy ci to  
przyjemne zrobić zapewnienie, że sprawa **Egipt-  
sko-Turecka** jest tak dobrze, jak ukończona. Wszak-  
że **Sultan** odstąpił **Alemu Paszali**ki **Akry**, **Tri-  
poli**, **Damaszek** i **Halep**, wraz z ohwodami **Ada-  
na** i **Tarsus**, lubo o ostatnich nie zupełnie zo-  
stało rozstrzygnięciem. Woysko **Ibrahima** rozpo-  
częło swój odwrót.“ (G.W.)

#### AMERYKA.

Gazety Angielskie donoszą z **Nowego-Yorku**  
do dnia 22 marca. Na uwiadomienie o akcie, przez  
który kongres taryfę zmienia, zebrał się kongres  
**Karoliny** południowej, złożył **Kommissyą** dla na-  
radzenia się, i na zdany sobie raport cofnął akt  
nullifikacyi. W dniu 18 marca zebrał się w **Char-  
lestonie** powszechny konwent wszystkich państw,  
które się sprzeciwiały wykonawczemu rządowi  
w **Washingtonie**. Obrady nie są w szczególach  
udzielone, lecz kongres postanowił, wszystkie  
dawniejsze kroki za nieważne oświadczyć, albo-  
wiem uczyniona przez rząd koncesyie i tryumf  
**Karoliny** są zupełne. Państwa te są zatem, jak by-  
ły przedtem, częściami unii **Zjednoczonych Sta-  
nów**. Tak się skończyła, jak się zdaje, wojna bez-  
krwawa w **Ameryce**. (G.W.)

#### OGŁOSZENIE.

1 Litewsko - Wileńska Magistratura Po-  
wazehney Opieki ninieyszym ogłasza, iż w  
niey będzie się przedawać przez aukcyą a  
publicznego targu, oddany na owikoyą, za u-  
chybieniem terminu, dom muirowany Hrahi I-  
gnacego Molla, położony w Mieście Wileńie na  
Sabocz ulicy pod Nrem 32, we cztery mie-  
siące od dnia późniejszego wydrukowania w  
Gazetach obu Stolic; do czego osobno na-  
znaczono będą uprzednie terminy — Maja 4  
dnia 1833 roku.

Непрѣмѣнный Членъ Надворный Совѣ-  
тникъ Пешръ Клейсмъ.

Секретарь Иванъ Солиmani.

Начальникъ Спoла Выгоновскій. (612)

| Observacye<br>meteorologi-<br>czne. | Czas Obserwacyi.       |  | Wysokość Barom.   |  | Wys. Ther. Réau. |  | Wiatr.      |  | Stan powietrza. |  |
|-------------------------------------|------------------------|--|-------------------|--|------------------|--|-------------|--|-----------------|--|
|                                     | d. 8 o 3 wieczor.      |  | 27 cal. 11,4 lin. |  | + 16½ stopni.    |  | Półn. Zach. |  | Pogoda.         |  |
|                                     | d. 9 — — —             |  | 28 — 0,3 —        |  | + 14 — —         |  | Półn. Zach. |  | Pogoda.         |  |
|                                     | d. 10 o godz. 3½ rano. |  | 28 — 1,5 —        |  | + 5½ — —         |  | Półn. Zach. |  | Chmury.         |  |

DODATEK